Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Haţieganu" Cluj-Napoca Facultatea de Medicină

Anca Dana BUZOIANU Sorin Claudiu MAN Carmen Mihaela MIHU Daniel MUREŞAN Dana POP Şoimiţa Mihaela SUCIU

REDACTAREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ Ghid pentru studenţi

Considerații generale

Teza de licenţă reprezintă o componentă esenţială a evaluării activităţii studentului.

Aceasta testează abilitățile de a concepe şi a realiza o cercetare independentă, precum şi de a redacta cercetarea conform regulilor comunității științifice.

Prezentul ghid pentru redactarea lucrării de licență a fost elaborat având în vedere următoarele obiective:

- eficientizarea activităților de coordonare a lucrărilor de licență;
- facilitarea redactării corecte de către student/absolvent a lucrării de licență;
- creşterea nivelului calitativ al lucrărilor de licenţă;
- evaluarea unitară a absolvenţilor care îşi susţin lucrarea de licenţă.

Lucrarea de licență va conține o declarație pe propria răspundere a absolventului, datată și semnată în original, din care să rezulte că lucrarea îi aparține, nu a mai fost niciodată prezentată ca lucrare de licență și nu este plagiată (a se vedea regulile de evitare a plagiatului disponibile la adresa: http://www.indiana.edu/%7Ewts/pamphlets/plagiarism.shtml

Conditii de redactare

- Lucrarea de licenţă (exclusiv bibliografia) va cuprinde un număr de 40-60 de pagini în format ISO B5 (176 x 250 mm);
- Redactarea se va face cu caractere Arial de 11p la 1,5 rânduri;
- Se vor utiliza diacriticele specifice limbii în care este redactată lucrarea
 (ă, î, â, ş, ţ pentru limba română);
- Textul din cadrul paragrafelor normale va fi aliniat între marginile din stânga şi dreapta (justified);
- Numerotarea paginilor se face începând cu pagina titlu, până la ultima pagină a lucrării, dar numărul paginii apare doar începând cu

- "Cuprinsul"; numărul de pagină se inserează în subsolul paginii (centrat sau în dreapta);
- Capitolele mari ("Partea generală" şi "Partea specială") încep întotdeauna pe pagină nouă;
- Imprimarea paginilor lucrării se va realiza doar pe o faţă a fiecărei foi;

Structura lucrării de licență

Lucrarea de licenţă este structurată pe capitole şi include următoarele elemente obligatorii:

Copertă (vezi modelul de pe pagina următoare)

Pagina titlu (vezi modelul de pe pagina următoare)

Cuprins

 Lucrarea de licenţă va avea un cuprins care să conţină cel puţin titlurile tuturor capitolelor însoţite de numărul paginii la care începe fiecare capitol;

Partea generală

- este un referat general narativ despre tema studiată care cuprinde:
 - importanţa subiectului ales;
 - stadiul cercetărilor în domeniu (sintetizarea, interpretarea şi evaluarea critică a studiilor; NU trebuie descrise toate studiile legate de subiectul respectiv existente în literatură, unele fiind fără valoare stiintifică);
 - problemele rămase neelucidate (contradicţiile cu privire la subiectul ales)
 - sintetizarea datelor prezentate ;
- este important de a utiliza figuri şi tabele pentru explicarea şi sistematizarea datelor;

Partea specială

Partea specială a lucrării de licenţă poate fi realizată sub forma unui
 studiu primar (cercetare originală observaţională, experimentală sau

intervenţională) <u>sau</u> a unui **studiu secundar** (sumarizarea studiilor primare sub forma unei *analize sistematice*).

Ponderea capitolelor în lucrare

Pagina titlu

Cuprins

Partea generală (Referat general) ~ 50%
Partea specială (Cercetări personale) ~ 50%

Introducere ~ 5%

Material şi metode 15 - 25%

Rezultate 40 - 50% > din partea specială

Discuţii 20 - 30% Concluzii ~ 5%

Bibliografie

Universitatea de Medicină și Farmacie "luliu Haţieganu" Cluj-Napoca Facultatea de Medicină

LUCRARE DE LICENȚĂ

Terapia cu adrenalină în bronşiolita acută la copil

Îndrumător: Conf. Dr. Ion POPESCU

> Absolvent: Mihai MARIAN

Elaborarea tezei de licență sub forma unui studiu primar

• are structura unui studiu original, primar, care poate fi de tip observaţional, experimental sau intervenţional

Introducere

- Capitolul "Introducere" trebuie să cuprindă:
 - subiectul şi importanţa lui (ce se cunoaşte despre subiect, ce NU se cunoaşte); aceste date se prezintă pe scurt, cu câteva referinţe bibliografice recente; ele au fost prezentate pe larg în partea generală a lucrării;
 - motivaţia studiului (trebuie să convingem că studiul era necesar): de ce este important să studiem aspectul respectiv;
 - obiectivele studiului (prezentate explicit): problema studiată sau ipoteza testată;
- NU se prezintă rezultate din lucrarea de faţă;
- NU trebuie să se suprapună pe capitolul "Discutii".

Material și metode

- Scopul acestui capitol este să descrie cum s-au obţinut rezultatele;
- Acest capitol trebuie să ofere suficiente detalii pentru a permite repetarea studiului de către alţi autori;
- În acestă secţiune se utilizează puţine referinţe bibliografice;
- Trebuie să cuprindă următoarele:
 - Ce tip de studiu s-a efectuat pentru atingerea obiectivelor (design-ul studiului): retrospectiv, prospectiv, tip cohortă, controlat, randomizat, etc.;
 - Locul de desfăşurare a studiului
 - o Participanți la studiu
 - modul şi locul de selectare a participanţilor la studiu
 (pacienţi sau animale de laborator): criterii de includere în

- lot, criterii de excludere din studiu; explicaţia criteriilor de includere şi excludere;
- identificarea vârstei, sexului şi altor caracteristici importante ale subiecţilor
- cum s-au colectat datele (din foile de observaţie,...);

Metode

- se menţionează metodele folosite astfel încât şi alţi autori să poată repeta studiul;
- se menţionează doar metodele pentru care se prezintă rezultate;
- metodele se ordonează logic, NU cronologic (uneori ordinea logică se suprapune pe cea cronologică);
- metodele arhicunoscute doar se menţionează (cu referinţe bibliografice);
- se descriu pe scurt metodele mai puţin cunoscute;
- se descriu pe larg metodele originale (aparat de tip nou, metodă de laborator complet nouă sau substanţial îmbunătăţită);
- se descrie aparatura folosită (numele aparatului, firma producătoare şi adresa);
- se identifică precis medicamentele şi alte substanţe chimice folosite în studiu (denumire comună internaţională, denumire comercială, firma producătoare, adresă);
- descrierea clară a intervenţiei, factorului studiat (manoperă terapeutică,...);
- descrierea parametrilor urmăriţi;

Analiza statistică

- cum s-a determinat numărul necesar de cazuri;
- se indică testele statistice utilizate (Student, ANOVA,...) şi cum s-a ales fiecare test (de ex., în funcţie de distribuţia datelor,...);

- dacă s-a utilizat un program de calculator pentru calculul statistic se menţionează denumirea şi versiunea programului, dar rămâne necesară menţionarea testului statistic; deci formularea "am analizat rezultatele utilizând programul Easistat [Alrincham, UK]" este insuficientă;
- se specifică pragul semnificației ales (de ex., "diferențele sau considerat semnificative dacă p <0,05"; se poate alege şi alt prag pentru semnificația statistică: p <0,01);

Rezultate

- se prezintă rezultatele obținute prin metodele descrise la capitolul "Material și metode" care răspund la obiectivele studiului:
 - o datele bazale ale loturilor de studiu si perioada de recrutare;
 - o rezultatele principale și secundare;
 - reacţiile adverse la intervenţia studiată (chiar dacă nu a fost obiectivul studiului de faţă);
 - decese pe perioada studiului;
- rezultatele se prezintă în text <u>sau</u> sub formă de figură <u>sau</u> sub formă de tabel (deci NU se repetă în text datele prezentate sub formă de tabel sau figură); în text se subliniază rezultatele importante obţinute (în tabele şi figuri se găsesc detaliile);
- în acest capitol NU se discută rezultatele, NU se interpretează, NU se formulează opinii, impresii, NU se compară rezultatele proprii cu cele din literatură;
- referințele bibliografice nu-și găsesc locul în acest capitol.

Ce trebuie să cuprindă o figură

- numerotare în ordinea citării în text, titlu, denumirea axelor "x" şi "y", unitățile de măsură, valori;
- NU trebuie prezentate prea multe informaţii pe aceeaşi figură;
- trebuie marcate diferențele semnificative statistic (cu *);

- prescurtările folosite trebuie definite (chiar dacă au fost folosite şi explicate şi în text);
- figura trebuie menţionată în text (de ex., "Corelaţia dintre rezistenţa respiratorie şi capacitatea vitală este prezentată în figura 1.").

Model de figură

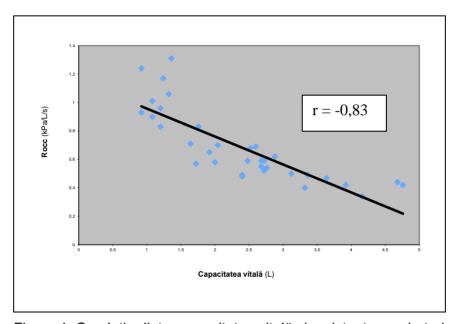

Figura 1. Corelația dintre capacitatea vitală și rezistența respiratorie (Rocc).

Ce trebuie să cuprindă un tabel

- numerotare în ordinea citării în text, titlu, denumirile coloanelor, unităţi
 de măsură, explicaţia prescurtărilor la subsol (NU în titlu), explicarea
 exprimării rezultatelor (de ex., medie ± deviaţie standard);
- se evită liniile verticale (doar linii orizontale);
- comparaţiile importante se fac de la stânga la dreapta (NU se sus în jos).

Tabel 1. Caracteristicile bazale ale loturilor studiate^a

	Adrenalină	Placebo	2
	(n = 23)	(n = 29)	р
Vârsta (luni)	5,1 ± 3,7	$6,1\pm5,4$	0,673
Greutatea (kg)	$\textbf{6,8} \pm \textbf{1,9}$	$7,2\pm2,4$	0,759
Durata wheezing-ului (zile)	$\textbf{2,3} \pm \textbf{1,5}$	2.9 ± 1.9	0,930
Frecvenţa respiratorie (/min)	48 ± 9	50 ± 13	0,302
Frecvenţa cardiacă (/min)	161 ± 16	156 ± 22	0,537
SaO ₂ (%)	$91,4\pm3,9$	$91,9\pm2,5$	0,947

^a media ± deviaţia standard

Discuții

- Capitolul "Discuţii" este un dialog cu cititorul interesat de studiu; se răspunde la toate întrebările pe care acesta (cititorul) le-ar putea pune;
- NU se repetă în detaliu datele prezentate în capitolele "Introducere" sau "Rezultate";
- Capitolului "Discuţii" trebuie să cuprindă următoarele şi în această ordine:
 - rezultatul principal al studiului (se răspunde la obiectivul principal al studiului);
 - compararea rezultatelor proprii cu cele ale altor studii similare;
 explicarea rezultatelor diferite faţă de alte studii similare;
 susţinerea rezultatelor proprii faţă de cele ale altor studii
 (explicaţii de genul: "s-au utilizat metode diferite",...);
 - meritele studiului (sublinierea aspectelor noi şi importante ale studiului);
 - limitele studiului (limite ale design-ului studiului, metodelor utilizate, analizei statistice folosite; pacienţii pierduţi în timpul

- desfăşurării studiului,...) și efectele acestor limite asupra rezultatelor:
- interpretarea rezultatelor; evaluarea critică a rezultatelor;
 explicarea rezultatelor (în special a celor neaşteptate);
- o implicațiile practice (clinice) ale rezultatelor obținute;
- o sugestii pentru studii viitoare (direcții viitoare de cercetare);
- NU este strict necesară atingerea tuturor acestor puncte;

Concluzii

- redactate concis, pe puncte;
- se prezintă doar concluzii derivate din rezultatele proprii obţinute în studiul de faţă;
- NU se formulează concluzii din literatura consultată;

Elaborarea tezei de licență sub forma unei analize sistematice

Definiţie - analiză sistematică

Analiza sistematică este o analiză a literaturii de specialitate axată pe o temă de cercetare care încearcă să identifice, evalueze, selecteze şi rezume toate studiile relevante pentru această temă de cercetare.

Spre deosebire de alte abordari ale analizei literaturii de specialitate, analiza sistematică utilizează o abordare bine definită şi uniformă pentru a identifica toate studiile relevante legate de tema de cercetare şi a prezenta rezultatele studiilor selectate.

Definiție - meta-analiză

Meta-analiza constă în utilizarea de metode statistice pentru a rezuma rezultatele unei analize sistematice. Nu toate analizele sistematice conţin meta-analize. Prin combinarea informaţiilor provenite din toate studiile relevante, meta-analizele pot furniza estimări mai precise ale efectului unei intervenţii comparativ cu estimările derivate din studii izolate incluse în meta-analiză.

Comentarii generale

Analiza sistematică NU este un referat general narativ. Obiectivul unei analize sistematice este de a furniza un sumar complet al literaturii de specialitate relevante temei de cercetare. Analizele sistematice ale studiilor randomizate controlate de calitate înaltă ştiinţifică sunt cruciale pentru medicina bazată pe dovezi. Înţelegerea analizelor sistematice şi a modului de implementare a lor în practica medicală a devenit obligatorie pentru medici. Analizele sistematice sunt de ajutor şi în identificarea golului în cunoştiinţe şi nevoia de a efectua cercetări suplimentare. Analizele sistematice pot evalua probleme legate de terapie, diagnostic, epidemiologie, etiologie etc. O analiză

sistematică de calitate, ca şi orice alt studiu, necesită un protocol precis elaborat înainte de începerea studiului.

Capitole și etape în pregătirea și elaborarea unei analize sistematice

INTRODUCERE

Capitolul "Introducere" trebuie să includă următoarele paragrafe:

- Descrierea bolii/problemei;
- Descrierea intervenţiei;
 - Exemple de intervenţii (expuneri): terapia cu antibiotice a adulţilor cu sinuzită, profilaxia cu acid folic la gravide, administrarea de fenobarbital la animale de laborator, screening-ul hipotiroidismului, diagnosticul precoce al fibrozei chistice, dieta de tip mediteraneean;
- Ce se cunoaşte depre boală/intervenţie;
- Cum ar putea să fie eficace intervenţia;
- De ce este importantă elaborarea acestei analize sistematice.

Afirmaţiile legate de epidemiologie, morbiditate, prevalenţă, mecanisme de acţiune, etc. trebuie susţinute de dovezi ştiinţifice cu referinţe bibliografice.

OBIECTIVE

1. Definirea temei de cercetare

Formularea unei teme de cercetare precise este primul şi unul dintre cei mai importanţi paşi în elaborarea unei analize sistematice. Fără o temă de cercetare precisă este foarte dificil să se identifice sursele adecvate şi se efectueze căutarea dovezilor ştiinţifice relevante. Literatura menţionează că multe probleme clinice rămân fără răspuns datorită dificultăţilor de formulare a unei teme de cercetare relevante şi lipsei de competenţă în căutarea dovezilor.

Adesea se utilizează o formulă specială, numită PICO, pentru formularea temei de cercetare şi facilitarea căutării în literatură. PICO provine de la problema **P**acientului, **I**ntervenție, **C**omparație și Efect (**O**utcome).

Formula PICO poate fi extinsă la PICOTT, adăugând informaţii despre **T**ipul temei de cercetare (terapie, diagnostic, prognostic, reacţii adverse, etc.) şi **T**ipul de studii (randomizat controlat, etc.). Utilizarea acestei formule facilitează procesul de căutare prin identificarea conceptelor cheie pentru o strategie de căutare eficientă, deoarece temele de cercetare care au cel puţin definită intervenţia şi efectul îşi găsesc mai frecvent un răspuns, decât problemele pentru care se definesc doar un parametru sau niciunul.

Obiectivul analizei sistematice se formulează, când este posibil, într-o singură frază consisă. Formularea trebuie să urmeze modelul "de a evalua efectele [intervenţia sau comparaţia] în [boala] la [populaţia]".

Exemple de teme de cercetare:

"The aim of this study is to provide a systematic review of the current evidence for the efficacy of antibiotics in the treatment of acute rhinosinusitis in children."

"To evaluate the effectiveness of leukotriene receptor antagonist (LTRA) in treating children with prolonged non-specific cough."

METODE

2. Definirea criteriilor de includere și excludere a studiilor

Protocolul unei analize sistematice trebuie să precizeze *a priori* criteriile de includere şi excludere a studiilor. Aceste criterii de includere/excludere trebuie să aibă o bază logică și de obicei se referă la:

- populaţia evaluată
- boala în cauză
- interventia care se studiază
- comparația (lotul martor: placebo sau altă intervenție)
- efectele intervenţiei (parametrii urmăriţi)
- tipul de studii

- altele (procentul maxim de pacienţi pierduţi în timpul studiului, perioada minimă de urmărire, perioada de publicare a studiilor)

3. Căutarea studiilor

Analizele sistematice se bazează pe o căutare completă și imparțială a studiilor. Căutarea trebuie să urmeze o strategie bine definită stabilită înainte ca rezultatele studiilor individuale să fie cunoscute. Procesul de identificare a studiilor pentru includerea în analiza sistematică și sursele pentru identificarea unor astfel de articole trebuie să fie descrise în mod explicit. În mod ideal, căutările nu ar trebui să se limiteze la Medline, ci să se extindă și alte baze de date electronice, cum ar fi Web of Science, AIDSLINE, Cancerlit, și EMBASE, precum și căutarea manuală în bibliografia unor articole relevante publicate. Strategia de căutare trebuie prezentată în detaliu (baze de date incluse, cuvinte cheie, limite utilizate, data ultimei căutări, etc.).

Exemple de căutare:

"We searched Medline, Embase and the Cochrane controlled trials register up to October 2011 using the terms sinusitis, paranasal, rhinosinusitis, purulent, rhinorrhea, sinus infection, randomised, randomised control trial, double blind method, random allocation, placebo, antibiotic, antimicrobial, animal, human, child, children and adolescent. No restriction was made based on language."

"The Cochrane Register of Controlled Trials (CENTRAL), the Cochrane Airways Group Specialised Register, MEDLINE and EMBASE databases were searched. The following topic search strategy was used to identify the relevant randomised controlled trials listed on the electronic databases: "cough" OR "bronchitis", all as (textword) or (MeSH) AND "leukotriene receptor" OR "leukotrienes" OR "montelukast" OR "LTRA" OR "zafirlukast", OR "pranlukast"; all as (textword) or (MeSH)."

LTRA - leukotriene receptor antagonist

4. Selectarea studiilor

Odată ce sunt stabilite criteriile de includere/excludere, fiecare studiu potențial eligibil trebuie analizat pentru includerea în analiza sistematică. Deci, fiecare articol identificat este verificat pe baza unor criterii prestabilite de eligibilitate (criteriile de includere). Analiza sistematică trebuie să listeze studiile care au fost luate în considerare pentru includere și motivul specific pentru excluderea unui anumit studiu. De exemplu, în cazul în care sunt identificate 25 de studii ar putea fi eligibile, aceste 25 de studii trebuie să fie citate și, dacă unele sunt excluse, să se precizeze motivul pentru fiecare excludere.

5. Colectarea datelor din studii

Datele trebuie extrase din fiecare studiu într-un mod uniform şi imparțial. În general, acest lucru se face prin utilizarea unui formular predefinit care include în general următoarele elemente:

- criteriile de eligibilitate
- design-ul studiului
- ce populație a fost inclusă în studiu
- numărul de pacienți în fiecare lot
- intervenţia
- efectul principal studiat
- alte efecte studiate

Formularul de sumarizare a datelor din studii trebuie să includă toate informaţiile care vor apărea ulterior în text, tabele sau figuri care descriu studiile incluse în analiza sistematică, sau în tabelele sau figurile care prezintă rezultatele analizei sistematice. Acest proces de sumarizare a datelor din studii trebuie să fie descris în mod clar în teză.

6. Analiza datelor

În planificarea unei analize sistematice este de dorit să se specifice modul de exprimare a efectului/efectelor urmărit/e. Modul de exprimare a rezultatelor poate să fie diferit faţă de cel utilizat în studiul primar evaluat.

În cazul datelor binare, cel mai frecvent efectul se exprimă sub forma riscului relativ, raportul şanselor (*odds ratio*) şi diferenţa riscului. În cazul datelor continui, efectul se exprimă sub forma diferenţei mediilor.

Exemple:

"Relative risk of mortality reduction was the primary measure of treatment effect."

"The primary outcome measure was the mean difference of means".

REZULTATE

7. Prezentarea rezultatelor

Selectarea studiilor

• Se va menţiona numărul de studii luate în considerare după efectuarea căutării în bazele de date, numărul de studii evaluate pentru eligibilitate şi numărul de studii incluse în analiza sistematică, cu motivele excluderii în fiecare etapă a procesului de selecţie (ideal se prezintă sub forma unei diagrame);

Studiile excluse

- Se vor menționa studiile cheie excluse şi motivul pentru excluderea lor;
- Tabelul "Caracteristicile studiilor excluse" nu este lista exhaustivă a tuturor studiilor identificate, dar neincluse în analiză; se menţionează doar studiile pe care cititorul se aşteaptă să le regăsească în analiza sistematică, dar totuşi au fost excluse;

Caracteristicile studiilor incluse

- Caracteristicile importante ale fiecărui studiu inclus in analiza sistematică sunt prezentate în mod clar într-un tabel: "Caracteristicile studiilor incluse". Tabelul include de obicei:
 - Metode: design-ul studiului (randomizat controlat cu grupuri paralele, studiu caz-control, etc.) chiar dacă analiza sistematică este limitată de la început la un singur design de studiu (de exemplu, "Multicenter, randomized, placebo-controlled, double-blind, double-dummy parallel trial");
 - Participanţi: caracteristicile populaţiei studiate, numărul de pacienţi (de exemplu, "63 children aged 2-5 years with asthma-like symptoms were included.");
 - **Intervenţia**: intervenţia şi intervenţia din lotul martor (de exemplu, "Fluticasone 100 µg twice daily via metered dose inhaler and a spacer, Montelukast 4 mg daily or placebo for 3 months.");
 - Durata urmăririi;
 - **Efectul/efectele** urmărite (de exemplu, "The primary outcome was the daily symptom score as recorded by caregivers".

Efectele intervenției

• rezultatele studiilor individuale (estimările riscului, intervalele de încredere sau valori "p") se prezintă în tabele sau figuri; toate estimările cu privire la mărimea efectului se asociază cu o evaluare a incertitudinii statistice (de exemplu, interval de încredere, cu un anumit nivel de încredere, cum ar fi de 95%); dacă se raportează valorile p, se vor furniza valorile exacte pentru p (de exemplu, p = 0,08, mai degrabă decât p >0,05)

DISCUTII

Capitolul "Discuții" include 5 paragrafe standard:

- Sumarizarea rezultatelor principale;
- Aplicabilitatea dovezilor;

- Calitatea dovezilor (limitele studiilor incluse);
- Limitele procesului de căutare a studiilor (lipsa căutării în unele baze date; lipsa accesului la unele studii furnizate de căutare, etc);
- Concordanțele și discordanțele cu alte studii sau analize sistematice.

CONCLUZII

- Se va prezenta o interpretare generală a rezultatelor;
- Se vor mentiona implicatiile pentru practică;
- Se vor oferi sugestii pentru cercetări viitoare: ce studii ar trebui efectuate în viitor (pacienți, intervenție, comparație și tip de studiu).

Redactarea bibliografiei

- titlurile bibliografice vor fi numerotate şi prezentate în ordinea primei menţionări în text;
- lista bibliografică va cuprinde numai titlurile consultate în mod direct şi utilizate în lucrare; toate titlurile bibliografice trebuie să se regăsească citate în textul lucrării
- recomandările de redactare a referințelor bibliografice trebuie să respecte modelul *National Library of Medicine's Citing Medicine* (Citing Medicine, 2nd edition. The NLM Style Guide for Authors, Editors, and Publishers) disponibil la adresa: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK7256/?amp=&depth=2
- exemple de redactare a referinţelor bibliografice se pot găsi la adresa: http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html
- până la 6 autori: se citează toţi autorii
- peste 6 autori: se citează primii 6 urmați de mențiunea "et al".

EXEMPLE

1) Articol din revistă

Yusuf S, Caviness AC, Adekunle-Ojo AO. Risk factors for admission in children with bronchiolitis from pediatric emergency department observation unit. Pediatr Emerg Care. 2012 Nov;28(11):1132-5.

Data apariţiei şi numărul revistei poate fi omis dacă revista are paginaţie continuă de-a lungul unui volum (cum este cazul majorităţii revistelor).

Halpern SD, Ubel PA, Caplan AL. Solid-organ transplantation in HIV-infected patients. N Engl J Med. 2002;347:284-7.

Titlurile revistelor trebuie abreviate după recomandările *Journals Indexed for MEDLINE*, disponibile pe site-ul National Library of Medicine disponibil la adresa: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/journals

2) Carte

Eisen HN. Immunology: an introduction to molecular and cellular principles of the immune response. 5th ed. New York: Harper and Row; 1974.

Norman IJ, Redfern SJ, editors. Mental health care for elderly people. New York: Churchill Livingstone; 1996.

3) Capitol din carte

Weinstein L, Schwartz MN. Pathogenic properties of invading micro-organism. In: Sodeman WA Jr, Sodeman WA, editors. Pathologic physiology: mechanisms of disease. 2nd ed. Philadelphia: WB Saunders; 1974. p. 454-72.

4) Lucrare la congres

Du Pont B. Bone marrow transplantation. In: White HJ, editor. Proceedings of the 3rd annual meeting of the International Society for Experimental Hematology; 1974 Sep 6-10; Houston, USA. Amsterdam: Elsevier; 1974. p. 1561-5.

5) Teză

Cairns TG. Infrared spectroscopic studies of solid oxygen [dissertation]. St. Louis (MO): Washington University; 1965.

6) Date de pe Internet

American Medical Association [Internet]. Chicago: The Association; c1995-2002 [updated 2001 Aug 23; cited 2002 Aug 12]. AMA Office of Group Practice Liaison; [about 2 screens]. Available from: http://www.ama-assn.org/ama/pub/category/1736.html

Model de utilizare în text a titlurilor bibliografice

Studiile ulterioare, utilizând atât adrenalina racemică cât și forma levogiră, administrată pe cale inhalatorie, au confirmat superioritatea adrenalinei faţă de placebo²⁰ și faţă de salbutamol.^{21,22}

sau

Studiile ulterioare, utilizând atât adrenalina racemică cât şi forma levogiră, administrată pe cale inhalatorie, au confirmat superioritatea adrenalinei faţă de placebo (20) şi faţă de salbutamol (21,22).